

Dotazník

Základní metodologická pravidla
konstrukce dotazníku

10. 11. 2011

TECHNIKY SBĚRU DAT

KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

standardizované techniky

- **Dotazník**
- standardizovaný rozhovor
- standardizované pozorování
- sekundární analýza dat
- kvantitativní obsahová analýza (dokumentů, tisku apod.)

KVALITATIVNÍ VÝZKUM

- nestandardizované pozorování (zejména participativní)
- nestandardizovaný rozhovor (hloubkový, etnometodologický, atp.)
- biografické metody
- textuální obsahová analýza

PROMĚNNÉ A JEJICH DĚLENÍ

- podle vyjádření hodnot proměnných:
  - **kvantitativní proměnné** (diskrétní & spojité)
  - **kvalitativní proměnné**
- podle vztahů mezi hodnotami jednotlivých proměnných:
  - **nominální** (název variant)
  - **ordinální** (název variant & uspořádání vertikální nebo horizontální)
  - **kardinální** (název variant & uspořádání & vzdálenost)
    - intervalové** (např. příjem)
    - poměrové** (např. věk, počet dětí, váha, životnost výrobku atd.)
- hranice mezi jednotlivými proměnnými nejsou neprůchodné, záleží na úhlu pohledu, např. volba politické strany (nominální, ordinální) nebo vzdělání (nominální, ordinální, kardinální)
- proměnné vyššího řádu měření lze převést do nižšího řádu měření (tzv. ordinalizace nebo nominalizace proměnných)

Na co si dávat pozor při formulaci otázek

- (1) Je daná otázka opravdu nezbytná?**
- (2) Zjišťuje otázka opravdu to co si myslíme, že zjišťuje? (problém tzv. validity)**
- (3) Je otázka srozumitelná opravdu všem?**
- (4) Neptá se otázka na dvě různé věci najednou?**
- (5) Není otázka sugestivní?**
- (6) Je výčet kategorií pro odpověď úplný?**

Běžné nedostatky ve formulaci otázek v dotazníku

příklady

1. příklad:

„Máte rád/a mléko a mléčné výrobky?“

2. příklad

„Myslíte si, že stát dostatečně podporuje absolventy vysokých škol při hledání zaměstnání?“

3. příklad

„Jste spokojen/a s Vaším zaměstnáním?“

1. Ano

2. Ne

4. příklad

Do kina chodíte:

- 1. často*
- 2. ne tak často*
- 3. občas*
- 4. zřídka*
- 5. vůbec ne*

5. příklad

„Rozdíly ve mzdách by být neměly“

- 1. Zcela souhlasím*
- 2. Spíše souhlasím*
- 3. Nevím*
- 4. Spíše nesouhlasím*
- 5. Zcela nesouhlasím*

6. příklad

*„Mohl/a byste prosím uvést,
jaký je váš příjem?“*

7. příklad

*„Souhlasíte nebo nesouhlasíte s názorem
prezidenta, že ...?“*

8. příklad

„Falšujete někdy úkolové listy?“

„Bijete své děti?“

9. příklad

*„Jak byste hodnotil/a
svůj vztah k Romům?“*

Použité zdroje

- Disman, Miloslav:
Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha 2009
(či starší vydání).
- Hendl, J.: *Přehled statistických metod zpracování dat*
(zejména kap. 1 a 2, str. 17-83). Portál, Praha 2004.
- Punch, K.F.: *Základy kvantitativního šetření.* Portál, Praha 2008.
- Surynek, A., Komárková, R., Kašparová, E.:
Základy sociologického výzkumu. Management Press,
Praha 2001.